

«کوچک جنگلی» ناصر تقوایی در کتابفروشی‌ها

فیلمنامه سه جلدی «کوچک جنگلی» به قلم ناصر تقوایی نویسنده، فیلمساز و عکاس ایرانی توسط نشر «مس» منتشر شد. این کتاب فیلمنامه‌ای است که در سال‌های ۵۹ و ۶۰ جهت تولید یک مجموعه تلویزیونی ۱۵ قسمتی توسط ناصر تقوایی مورد پژوهش و به نگارش درآمده است. البته مجوز کتاب سه‌جلدی کوچک جنگلی در تاریخ

۲۵ بهمن ۱۴۰۰ از اداره کتاب وزارت ارشاد صادر شده است و در اواخر شهریور ماه سال جاری منتشر و آمادهٔ پخش بوده است. آماده‌سازی و نسخه‌خوانی کتاب بیش از چهار سال وقت برده و انتشار آن با مشکلات دوران کووید-۱۹ و کمبود کاغذ روبه‌رو و در نهایت به کوشش نشر «مس» منتشر شد. این کتاب هم‌اکنون در کتابفروشی‌های سراسر ایران

در دسترس است و همچنین امکان خرید آنلاین در سایت شخصی ناصر تقوایی از هفته آینده میسر خواهد شد. همچنین فیلمنامه‌های «چای تلخ» و «کاغذ بی‌خط» در سال ۱۳۸۱ توسط نشر «توفیق آفرین» منتشر شد که به دلیل تخلف و طرح شکایت ناصر تقوایی به وزارت ارشاد، به درخواست این نویسنده، پخش آن متوقف شد./مهر

نگاهی به نود و پنجمین جایزه آکادمی اسکار

ملغمه‌ای ناامیدکننده

جایزه اسکار چگونه با انتخاب «همه چیز همه جا به یکباره» وافت کیفیت برگزاری، به اعتبار خود چوب حراج زد؟

علی‌رستگار گروه فرهنگ و هنر

جایزه اسکار در تاریخ خود، مراسم و اهدای جوایز خود، کم عملکرد خوب نداشته اما تقریباً به همان نسبت هم ناامیدکننده ظاهر شد؛ به ویژه در سال‌های اخیر که با کاهش محسوس مخاطبان هم همراه بود. اگرچه همچنان اسکار با همه نشیب‌ها، در صدر توجهات رسانه‌ای و مردمی در سراسر دنیا قرار دارد و خیلی‌ها جوایز آن را مهم‌ترین و جذاب‌ترین جایزه سینما می‌دانند. اما دومینوی نقاط ضعف و اشتباه‌های اسکار در این چند دوره، لطمه اساسی به نام و اعتبار آن زده‌است و حتی در یک شخم تاریخی، خطاهای گاف‌های سال‌های دور آن و بی‌مهری به برخی بزرگان تاریخ سینمای جهان را همچون چماقی بر سرش می‌کوبند، نقیر این‌که فیلمسازان درجه یک و جاودانه‌ای مثل آلفرد هیچکاک، چارلی چاپلین، فریتس لانگ، هاوارد هاکس، ارنست لوییچ، سیسل ب دومیل، سام پکین پا، استنلی کوبریک، رابرت آلتمن، اورسن ولز و بعضی از ستاره‌های بازیگری هیچ‌گاه برنده اسکار نشدند که از جنبه‌ای آن را نشانه بی‌اعتباری اسکار و جوایز هنری می‌دانند. با این حال نود و پنجمین اسکار که مسیگاه دوشنبه برگزار شد، تیر خلاصی بر سقوط، روند نزولی و بی‌اعتباری این جایزه بود، فارغ از زمان طولانی و کشدار چهار ساعته مراسم، که دست اطلاع‌های مرسوم اختتامیه جشنواره فیلم فجر را هم بست و جذابیت و هیجان اندک برنامه و انبوه تبلیغات و آگهی‌های بازرگانی که هر کدام دو میلیون دلار به جیب شبکه ABC شرکت پخش رسانه‌ای آمریکا (متعلق به کمپانی دیزنی و پخش‌کننده رسمی جوایز سالانه آکادمی اسکار) سرازیر کرد، شوک و رسوایی اصلی مربوط به موفقیت فیلم «همه چیز همه جا به یکباره» می‌شود که در کمال تعجب هفت جایزه اسکار دریافت کرد، آن هم در حضور فیلم‌های به مراتب جذاب و شایسته‌تر. این شگفتی در برخی رشته‌های دیگر هم به چشم آمد تا اسکار ۲۰۲۳ برود و در یکی از تاریک‌ترین دوره‌های این جایزه جا خوش کند.

ناگهان اسکار

فیلمی که هفت اسکار بهترین فیلم، بهترین کارگردان (دنیل شاینرت و دنیل کوان)، بهترین بازیگر نقش اول زن (میشل یو)، بهترین بازیگر نقش مکمل مرد (کی هوی کوان)، بهترین بازیگر نقش مکمل زن (جیمی لی کورتیس)، بهترین فیلمنامه غیراقتباسی (دنیل شاینرت و دنیل کوان) و بهترین تدوین فیلم (بل راجرز) را دریافت کرد، ملغمه‌ای ناامیدکننده از آکشن، ماجراجویی، کم‌دی، فانتزی و علمی-تخیلی است که قصه یک مهاجر سالخورده چینی را روایت می‌کند که درگیر ماجراهای خطرناک می‌شود. او تنها فردی است که می‌تواند با کاوش در جهان‌های دیگر و ارتباط با زندگی‌های تحت هدایتش، دنیا را نجات دهد، در هر یک از فضا‌های آکشن و فانتزی و علمی-تخیلی با محوریت جهان‌های موازی، فیلم خوب و جذاب در سینمای جهان کم ندیده‌ایم اما همه چیز همه جا به یکباره، همه اینها را با شلوغ کاری و ایجاد زرق و برقی کاذب مخلوط کرده و معجون غریبی را بیش روی مخاطب می‌گذارد، طوری‌که نه می‌توان آکشن و صحنه‌های نبرد و تکت‌کاری آن را جدی گرفت، نه به کم‌دی‌اش خندید و نه طرح آن مسائل مربوط به جهان‌های دیگر پرداختنی ظریف و هنرمندانه دارد.

هیاهوی فیلم باعث می‌شود همه چیز در سطح حرکت کند و مفاهیمی چون معنای زندگی و ابزوردیسم، چندان عمیق و تأثیرگذار عرضه نمی‌شود. اینجا به نظر می‌رسد آن چیزی که باعث این حجم از توجه بیش از حد و به دور از شایستگی به فیلم شده و با کسب جوایز متعدد و موفقیت در اسکار، گلدن گلوب، اتحادیه زنان روزنامه‌نگار سینمایی، جایزه آماندا، جوایز مؤسسه فیلم آمریکا، جوایز انجمن کارگردانان هنری، جایزه انجمن کارگردانان آمریکا، انجمن منتقدان هالیوود و ... گویا با پشت سر گذاشتن «اریاب حلقه‌ها؛ باگشت یادشاه» عنوان پرجایزه‌ترین فیلم تمام تاریخ را به دست آورد، بیشتر ناظر به بحث تنوع نژادی، توجه به رنگین‌پوستان (به ویژه تبار آسیای شرقی) و اقلیت جنسی باشد که پیرو سیاست و ایدئولوژی جدید آمریکا و هالیوود، نقشی پررنگ در فیلم‌ها و سریال‌های تولیدی داشته باشد و با چنین تحسین‌ها و جوایزی هم در عادی‌سازی، تثبیت و رواج آن گام برمی‌دارند. چه بسیار فیلم و سریال‌هایی که بدون ضرورت و اقتضات فیلمنامه، روابط مربوط به اقلیت‌های جنسی را چنان دافعه برانگیز مطرح می‌کنند که حتی باعث لوث شدن کل قصه می‌شود. سران آکادمی اسکار هم امسال بهترین گزینه را برای مانور روی این موضوعات

در «همه چیز همه جا به یکباره» دیدند و چشم‌هایشان را روی محاسن و امتیازات فیلم‌های خوب نظیر بنشی‌های انیمیشن‌ر، تار، مثلث غم و ... بستند.

تار و مار

یکی از شگفتی‌های اسکار نود و پنجم در بخش بهترین بازیگر نقش اول زن رقم خورد، با این‌که خیلی از علاقه‌مندان و کارشناسان سینما منتظر بودند مجسمه طلایی این بخش را در دستان کیت بلانشت ببینند که بازی نفسگیر، سخت و خیره‌کننده‌ای به نقش یک رهبر ارکستر در فیلم «تار» داشت، اسکار بهترین بازیگر نقش اول زن به میشل یئو برای بازی در «همه چیز همه جا به یکباره» رسید، هرچند حضور یئو با توجه به تسلطش در هنرهای رزمی، جزو تنها نقاط قوت این فیلم است اما پیشتر بازی‌های بهتری از این بازیگر در سینما دیده بودیم و هم در مقام مقایسه هم بازی او در برابر نقش آفرینی دشوار و تماشایی بلانشت پرفرغ و چندان شایسته به نظر نمی‌رسد.

نامردی در حق دختر الویس

بیچاره لیزا ماری پریسلی قبل از این‌که مدتی قبل در ۵۴ سالگی از دنیا برود، فیلم «الویس» درباره پدر فقیدش الویس پریسلی را قبل از رونمایی در جشنواره فیلم کن دیده و کلی هم ذوق کرده بود، لیزا ماری، به ویژه به تمجید از بازی آستین باتلر در نقش خواننده مشهور و محبوب راک اند رول پرداخت و ضمن اصیل و تماشایی خواندن آن، گفت: «آستین باتلر قلب و روح پدرم را به زیبایی تجسم بخشیده‌است، کاری که او انجام داده بی‌سابقه بوده و با نهایت دقت و احترام اجرا شده‌است. باید برای این کار به او اسکار داد.» اما داوران اسکار ۲۰۲۲ در یک بی احترامی ناخواسته حرف میت را زمین گذاشتند و اسکار بهترین بازیگر نقش اول مرد را به برندن فریزر برای بازی در «نهنگ» اهدا کردند. نقشی که از قضا باز هم در راستای

سیاست تمرکز روی اقلیت‌های جنسی است و فریزر در نقش مردی ظاهر می‌شد که به خاطر عشق به یک همجنس، ترک زن و زندگی و خانواده کرد. البته فارغ از این بحث، بازی فریزر جزو نقش آفرینی‌های خوب امسال است اما بیشتر تأثیرگذاری بازی او در نقش مرد تنها و افسرده‌ای را که از چاقی مفرط رنج می‌برد، باید به حساب گریم سنگین و جلوه‌های ویژه رایانه‌ای نوشت، وگرنه گزینه‌های شایسته‌تر از او برای دریافت جایزه اسکار نقش اول مرد، همین آستین باتلر برای «الویس» و کانلین فالر در «بنشی‌های انیمیشن» بودند.

دست‌های خالی مک دونا و اسپیلبرگ

درحالی نود و پنجمین اسکار به محل خوش خوشان دو دنیل (کارگردانان همه چیز همه جا به یکباره) تبدیل شد که کارگردان‌های سرشناسی چون استیون اسپیلبرگ و مارتین مک دونا دست خالی این دوره را به پایان رساندند. این‌که می‌گوییم دست خالی، شما نهایت آن را در نظر بگیرید؛ چرا که هر دو فیلم «بنشی‌های انیمیشن» به کارگردانی مارتین مک دونا و «خانواده فیلملن» ساخته استیون اسپیلبرگ با وجود نامزدی در چند رشته، هیچ‌یک از جایزه‌ها را به دست نیاوردند. البته هر دوی این فیلمسازان محبوب و معتبر، اسکارهایی در کارنامه فیلمسازی دارند و با این جایزه بیگانه نیستند، اما سطح و کیفیت تازه‌ترین ساخته‌های آنها چیزی از فیلم‌رنده اسکار امسال نداشت به ویژه فیلم مک دونا که به دلیل روایت قصه‌ای خاص از پایان دوستی و صمیمیت دو دوست، شایسته دریافت عنوان بهترین فیلم و حتی موفقیت در برخی بخش‌های دیگر هم بود. چرا باید تنها دستاورد بنشی‌های انیمیشن در مراسم اسکار، حضور بازیگر الاغش، یکی از شخصیت‌های فیلم- همراه جیمی کیمل (مجری) روی صحنه باشد؟

بلاغت هم حدی دارد

اعطای جوایز نود و پنجمین اسکار با انتقادات فراوانی در فضای رسانه‌ای و مجازی همراه بود و به ویژه منتقدان هم با نوشته‌ها و اظهارنظرهایی از خجالت انتخاب‌ها درآمدند. حسین معززی نیا، منتقد سینما با انتشار نوشته‌ای در کانال تلگرامی‌اش نوشت: «در یکی از سرچال‌ترین و خوش‌ریتم‌ترین دوره‌های تاریخ اسکار مثنی از ابلهانه‌ترین جوایز تاریخ اسکار توزیع شد. بله خدوم می‌دانم، لازم نیست تذکر دهید جوایز اسکار از ابتدا هم معیاری برای داوری اعتبار فیلم‌ها نبوده و دادن جایزه‌های ابلهانه رفتاری سابقه‌دار است اما بلاغت هم حدی دارد با این‌که ناپلئون گفته ندارد: خود برنده‌ها هم باورشان نمی‌شود مراسم اسکار به مضحک‌ای تبدیل شده که نه تقدردان جیمز کامرون و تام کروز است تا دل‌مان خوش باشد از صنعت سینما حمایت شده، نه به فیلم‌هایی مثل تار و بنشی‌های انیمیشن اعتنا می‌کند که بگوییم ظرافت‌های این فیلم‌ها راد رک کرده‌اند.»

مهرداد دانش هم یکی دیگر از منتقدان سینماست که اینچنین طعنه‌آمیز با داوران اسکار تسویه حساب می‌کند: «در اسکار به فیلم «همه چیز همه جا به یکباره» ناگهان اجحاف شد. جوایز فیلم‌برداری و موسیقی و طراحی و ترانه‌واتر بین المللی و بازیگر مرد را هم باید می‌گرفت. اصلاً جدای فیلمنامه غیراقتباسی، جایزه فیلمنامه اقتباسی را هم باید می‌گرفت. امسال ظالمانه‌ترین و غیرتخصصی‌ترین دوره اسکار بود. شرمناک باد.»

اکران «برای پس از مرگ» در هنر و تجربه

مستند پرتره حوزه شناخته‌شده‌ای از سینمای مستند است که در آن به معرفی چهره‌های شاخص تاریخی، اجتماعی، علمی، هنری، سیاسی، اقتصادی و... می‌پردازد اما این حوزه در ایران از اهمیت چندانی برخوردار نیست و با غفلت‌هایی مواجه است.

از این‌رو مستند «برای پس از مرگ» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی عبدالرضا نعمت‌اللهی فیلمی درباره روحانی اندیشمند و عارف صفایی‌حائری مشهور به عین‌صاد است که مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی آن را تهیه و تولید کرده و قرار است از چهارشنبه ۲۴ اسفند در «هنر و تجربه» اکران شود.

در این فیلم چهره‌های مختلف فرهنگی و هنری همچون محمد مهدی عسگریو، منوچهر محمدی، نادر طالب‌زاده، علیرضا داوودنژاد، خسرو باقری، بیژن بیرنگ، عبدالمجید معادیخواه، منیره صفایی، فروغ حراری، محسن بغدادی و... حضور دارند.

این فیلم نامزد بهترین کارگردانی، بهترین تدوین، بهترین پژوهش در بخش ملی شانزدهمین دوره جشنواره «سینما حقیقت» و برنده جایزه ویژه شبکه مستند شده است و از طریق سایت هاشور به صورت آنلاین اکران خواهد شد./ صبا

فهرست کامل برندگان اسکار ۲۰۲۳

بهترین فیلم: «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین بازیگر مرد: برندن فریزر «نهنگ»

بهترین بازیگر زن: میشل یئو «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین کارگردان: دنیل شاینرت و دنیل کوان «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین ترانه: ام. ام. کبروانی و یاندرابوس برای آهنگ ناتو ناتو از فیلم «آر آر آر»

بهترین بازیگر نقش مکمل زن: جیمی لی کورتیس «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین بازیگر نقش مکمل مرد: کی هوی کوان برای «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین فیلم بین‌المللی: «در جبهه غرب خبری نیست»

بهترین فیلمنامه اقتباسی: سارا پالی «حرف‌های زنانه»

بهترین فیلمنامه غیراقتباسی: دنیل شاینرت و دنیل کوان «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین موسیقی فیلم: فولکر برتلمان «در جبهه غرب خبری نیست»

بهترین طراحی لباس: روت کارتر «پلنگ سیاه» واکاندا برای همیشه»

بهترین گریم: آدرین موروت، جودی چین و ماری بردلی «نهنگ»

بهترین صداپردازی: جیمز صدر، آل لانسون و کریس بردن «تاب‌گان: ماوریک»

بهترین جلوه‌های ویژه: جولتری، ریچارد بانهام واریک سیندون «آواتار: راه‌آب»

بهترین طراحی صحنه: کریستین ام. گلدبک و ارنشتین هپیر «در جبهه غرب خبری نیست»

بهترین فیلم‌برداری: جیمز فرنڈ «در جبهه غرب خبری نیست»

بهترین تدوین فیلم: بل راجرز «همه چیز همه جا به یکباره»

بهترین فیلم کوتاه: تام برکلی و راس وایت «یک خداحافظی ایرلندی»

بهترین انیمیشن بلند: پینوکیو گیرمودل تورو

بهترین انیمیشن کوتاه: پیتربینتون و چارلی مکسی «پس‌رک، موش‌کور، رویاه واسب»

بهترین مستند کوتاه: کاترینی گونسالس «نجواگران فیل»

بهترین مستند بلند: دنیل روهر «ذوالنی»

جشنواره

تقدیر از کدام جشنواره؟!

رئیس سازمان سینمایی کشور در پی برگزاری هفدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت بافاصله زمانی زیاد باانتشار یادداشتی از مسئولان برگزاری و همکاران این رویداد سینمایی قدردانی کرد. در حالی رئیس سازمان سینمایی این پیام را منتشر کرده است که جشنواره با سازمان

سینمایی همراهی نداشته و حمایت مالی آنها را هم رد کرده است. همچنین خزاعی به عنوان فردی که پنج دوره دبیری جشنواره مقاومت را برعهده داشت در این رویداد حتی حضور نیافت و نماینده‌ای نیز از سوی سازمان سینمایی در این جشنواره حاضر نشد. به نظر می‌رسد او در جشنواره دیگری که دارای کیفیت برگزاری بوده شرکت کرده که به یقین شامل جشنواره مقاومت نمی‌شود. بخشی از متن یادداشت محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی به این شرح است؛ «جشنواره فیلم مقاومت تصویری از گذشته و امروز ماست. بی‌تردید یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها و خلأها در این حوزه، فقدان دیپلماسی فرهنگی و نگاه استراتژیک پایدار است که جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت در این زمینه کارنامه قابل قبولی داشته است که باید به فال نیک گرفت./ جام جم